

Jauheneulajäkälä

Luddnål

Chaenotheca stemonea

Uhanalaisuusluokka (IUCN): vaarantunut (VU)

Uhanalainen (LSA 521/2021)

Luonnehdinta

Jauheneulajäkälä kasvaa alustallaan vihreänä–sinivihreänä, ohuena, hienona jauhemaisena kasvustona. Sen nuppineulamaiset kotelomaljat ovat 0,7–1,6 mm korkeita. Nupit ovat lähes pyöreitä, niiden reunus on heikosti kehittynyt ja nupin alapintaa peittää valkoinen–ruskehtava hieno, härmämäinen nukka. Kotelomaljan varren yläosa on valkoinen–ruskehtava ja tyvi musta.

Elinympäristö ja levinneisyys

Jauheneulajäkälä vaatii elinympäristöltään kosteutta ja varjoa. Se kasvaa kosteissa ja varjoisissa vanhoissa metsissä puuaineksella ja kaarnalla, yleensä kuusten tyvillä, mutta myös lehtipuilla. Jauheneulajäkälä on melko vaateliäs vanhan metsän laji, se vaatii ääreiviä mikrohabitaatteja, joita talousmetsissä on varsin vähän. Jauheneulajäkälää esiintyy Suomessa laajalti, mutta harvinaisena. Levinneisyyden painopiste on Etelä-Suomessa.

Nykytila ja uhkatekijät

Jauheneulajäkälää uhkaavat vanhojen metsien, kookkaiden puiden ja lahoppuun väheneminen. Aiemmin lajin kasvupaikkoja on myös raivattu pelloiksi.

Hoitosuositukset

Jauheneulajäkälän kasvupaikka tulisi rajata metsänkäsittelyn ulkopuolelle ja ympärille jättää riittävän laaja vyöhyke, jolla vältetään voimakkaita hakkuita ja muita toimenpiteitä, jotka muuttaisivat jäkälän kasvupaikan liian kuivaksi ja valoisaksi. Kosteaa pienilmaston turvaamiseksi esiintymispaikan ympäristö tulisi pyrkiä säilyttämään jatkuvasti peitteisenä.

Lähteet

Foucard, T. 2001. Svenska skorplavar och svampar som växer på dem. Interpublishing, Stockholm. 392 s.

Kuva: Jouko Rikkinen, CC-BY-NC-4.0 laji.fi